

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně

Liberecká obalovna, s.r.o., IČ 62245589,
sídlem Hrádecká 247, 460 01 Liberec,
zastoupená Mgr. Ivanem Karfíkem, advokátem,
sídlem Vlašská 352/16, Praha 1,

proti
žalovanému

Ministerstvo průmyslu a obchodu,
sídlem Na Františku 1039/32, 110 15 Praha 1,
zastoupený JUDr. Tomášem Hlaváčkem, advokátem,
sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2023, č. j. MPO
106691/23/11200/01000

takto:

I. Žaloba se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně na základě Výzvy 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen vyhlášené dne 2. 11. 2022 (dále jen „výzva“) podala žádost o poskytnutí dotace (dále jen „žádost“). Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 8. 2023, č. j. MPO 77625/2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), rozhodl tak, že se dotace poskytnutá na základě žádosti v souladu s § 15 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“) žalobkyni odjímá z důvodu uvedení nepravdivých údajů v žádosti. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad, který byl rozhodnutím ministra průmyslu a obchodu ze dne 23. 11. 2023, č. j. MPO 106691/23/11200/01000 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítnut a rozhodnutí Ministerstva bylo potvrzeno. Proti napadenému rozhodnutí nyní žalobkyně brojí žalobou.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Předmětem sporu je otázka, zda žalobkyně naplňuje vylučující podmínku uvedenou v čl. 5.4 výzvy. Žalobkyně nefiguruje na sankčních seznamech Evropské unie (dále jen „EU“), žalovaný však tvrdí, že mezi její skutečné majitele patří i Oleg Vladimirovič Děripaska, (dále jen „pan Děripaska“), který na sankčních seznamech figuruje.
3. Žalobkyně primárně namítá, že dle čl. 5 bodu 5.4. výzvy je nutné nejprve definovat okruh osob, které se považují za vlastníky, spoluvlastníky, ovládající osoby nebo spolumajitele žadatele. Dovětek v čl. 5.4 výzvy, dle kterého se k velikosti podílu osob zahrnutých na sankčních seznamech EU nepřihlíží, lze aplikovat teprve poté, co je vymezen okruh osob, jejichž vztah k žadateli o dotaci se posuzuje. Také žalovaný v napadeném rozhodnutí připouští, že je nutné nejprve zkontrolovat, kdo je skutečný majitel žalobkyně ve smyslu zákonné definice (kterou pan Děripaska nenaplňuje), pak lze teprve vést úvahy o velikosti podílu skutečného majitele.
4. Žalobkyně namítá, že dotační podmínky považuje za neurčité a nejasné, neboť pojem skutečného majitele je vykládán odlišně od zákona o evidenci skutečných majitelů. Neurčitost spatřuje žalobkyně zejména v odlišné interpretaci pojmu skutečný majitel, který byl žalovaným pro účely odnětí dotace vykládán sice v souladu se zákonem o evidenci skutečných majitelů, nicméně za současného opomenutí jeho neoddělitelného atributu, a to výše podílu na žadateli.
5. Žalobkyně dále namítá, že pan Děripaska není skutečným majitelem žalobkyně ve smyslu zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZESM“), na který se čl. 5.4. výzvy odkazuje. K otázce skutečného majitele odkázala žalobkyně na ustanovení § 2 písm. c) a § 4 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů a

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

uvedla, že pan Děřipaska nenaplnňuje (a ke dni podání žádosti) nenaplníval žádnou z uvedených definic skutečného majitele.

6. Dále žalobkyně namítá, že při uvedení pana Děřipasky v příloze I přímo použitelného Nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (dále jen „Nařízení č. 269/2014“) došlo také k vyloučení pana Děřipasky z vlastnické struktury skupiny STRABAG a na pana Děřipasku je nutné hledět jako kdyby nebyl spoluvlastníkem skupiny STRABAG. Jeho uvedením v této příloze došlo totiž mimo jiné ke zmrazení majetkové účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na skupině STRABAG a pan Děřipaska nemůže s podílem jakkoliv nakládat či vykonávat práva s ním spojená.
7. K vlastnění v evropských sankčních předpisech žalobkyně uvedla, že výzva vychází ze sdělení Evropské komise – Dočasného krizového rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresi Ruska vůči Ukrajině (2022/C 131 I/01) („krizový rámec“) a sdělení Evropské komise – Změna dočasného krizového rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresi Ruska vůči Ukrajině (2022/C 280/01). Podle krizového rámce se podpora „[...] neposkytuje podnikům, na něž se vztahují sankce přijaté EU, mimo jiné včetně podniků vlastněným nebo ovládaných osobami, subjekty či orgány, na něž jsou namířeny sankce přijaté EU [...]“.
8. Pojem „vlastnění“ je nutno vykládat v souladu s krizovým rámcem. Citovaný článek krizového rámce je v souladu s výše uvedeným článkem 2 Nařízení č. 269/2014, pokud jde o zmrazení (odst. 1), i o zákaz zpřístupnění finančních prostředků a ekonomických zdrojů (odst. 2), jehož smyslem je postihnout nejen osob přímo na sankčních seznamech uvedených, ale i subjektů, které takové osoby mají ve své vlastnické struktuře, pakliže je naplněna definice vlastnění. Tuto definici citované Nařízení č. 269/2014 ani krizový rámec neobsahují, nýbrž ji odvozují z nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu („Nařízení č. 2580/2001“), podle kterého se přitom vlastnictvím právnické osoby, skupiny nebo subjektu rozumí „držení 50 % nebo více vlastnických práv k určité právnické osobě, skupině nebo subjektu, nebo vlastnictví většinového podílu“.
9. Uvedený výklad pojmu vlastnění rovněž potvrzují aktuální zásady nejlepší praxe EU pro efektivní implementaci omezujících opatření, podle nichž se s odkazem na Nařízení č. 2580/2001 o vlastnění jedná v případě, kdy má posuzovaná osoba podíl ve výši více než 50 %. Ani tuto definici však pan Děřipaska nesplňuje a je tak třeba konstatovat, že žalobkyně není ve smyslu příslušných přímo použitelných evropských nařízení vlastněna či spoluvlastněna panem Děřipaskou.
10. Pro úplnost pak žalobkyně konstatuje, že ani na základě předpisů tuzemského soukromého práva nelze dojít k závěru, že by žalobkyně byla právnickou osobou, která je vlastněna či spoluvlastněna panem Děřipaskou. Předmět a obsah vlastnického práva je vymezen v ustanoveních § 1011 a 1012 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“). V daném případě je předmětem vlastnictví podíl ve společnosti s ručením omezeným ve smyslu § 31, § 133 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK“), podíl pak upravuje § 31 ZOK. Vlastníky podílů žalobkyně ve smyslu příslušných ustanovení OZ a ZOK jsou společníci zapsaní v obchodním rejstříku. Pan Děřipaska však společníkem žalobkyně není a žádný podíl v žalobkyni mu nepatří.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

11. Žalobkyně není subjektem ovládaným panem Děripaskou podle evropské právní úpravy ani podle českých právních předpisů, a to nejpozději ode dne svého zařazení do sankčních seznamů EU. Stejně závěry platí i v případě, že by se na situaci měla aplikovat tuzemská právní úprava institutu ovládání. V důsledku zmrazení totiž nemůže pan Děripaska uplatňovat přímo ani nepřímo žádný vliv v žalobkyni, natož rozhodující vliv ve smyslu § 74 a násl. ZOK. I pokud by ke zmrazení prostředků nedošlo, pan Děripaska by nebyl v žádném případě oprávněn k výkonu rozhodujícího vlivu ve smyslu § 74 ZOK. Ke dni 18. srpna 2022 byla totiž uzavřena nová syndikátní smlouva mezi hlavními akcionáři Haselsteiner Family, Uniqa-Group a Raiffeisen-Group, zakládající vztah společného ovládání vůči společnosti STRABAG SE, bez účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Limited.“
12. Žalobkyně dále namítá, že STRABAG SE je společností, jejíž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu a jsou tedy dostupné k obchodování veřejnosti.
Akcionářem se tak může stát jakákoliv osoba, aniž by měla společnost STRABAG SE možnost nabytí veřejně obchodovatelných akcií určitou osobou zabránit nebo ovlivnit. Pokud by měl obstat výklad kritérií dle čl. 5 bodu 5.4. výzvy na němž trvá žalovaný, bylo by nutné argumentem ad absurdum dospět k závěru, že z okruhu oprávněných žadatelů je vyloučena i právnická osoba, jejímž akcionářem je osoba uvedená na sankčních seznamech držící i být jenom jednu akcii, kdy zároveň právnická osoba nemůže vlastnictvím tohoto podílu nijak ovlivnit.
13. Agenda provádění mezinárodních sankcí závazných v České republice je v kompetenci FAÚ. Ze sdělení FAÚ ze dne 8. srpna 2022, č. j. FAU-101036/2022/031, přitom plyne, že zmiňované sankce na žalobkyni a její majetek – i přes evropské sankce uvalené na pana Děripasku – nedopadají. Naopak, FAÚ ve sdělení explicitně uvádí, že českým společnostem koncernu STRABAG lze zpřístupňovat jakékoli finanční prostředky i hospodářské zdroje, a že *“zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů některé z koncernových společností není jejich ani nepřímým zpřístupněním panu Děripaskovi nebo v jeho prospěch ve smyslu čl. 2 odst. 2 nařízení (EU) č. 269/2014. Proto se vůči koncernovým společnostem neuplatňují mezinárodní sankce podle tohoto ustanovení”*. Žalobkyně tak nemůže být vyloučena z okruhu oprávněných žadatelů o dotaci.
14. Závěrem žalobkyně uvádí, že rozhodnutím o odnětí dotace došlo k zásahu do legitimního očekávání žalobkyně, které bylo založeno rozhodnutím o poskytnutí dotace. K tomu odkazuje na nález Ústavního soudu č. 177/2015 Sb., Pl. ÚS 12/14. Skutečnosti, na základě kterých žalovaný přistoupil k odnětí, byly známy již v době rozhodování o poskytnutí dotace, a jde tedy k tíži žalovaného, že se s nimi neseznámil dříve.
15. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 12. 4. 2024 uvedl, že se neztotožňuje s názorem žalobkyně, že podmínky uvedené v čl. 5 bodě 5.4. Výzvy je nezbytné vykládat tak, že nejprve je potřeba identifikovat, zda žadatel je právnickou osobou, která je vlastněna, spoluvlastněna, ovládána, nebo jejímž skutečným majitelem, či spolumajitelem je osoba zahrnutá na sankčních seznamech EU, a až v případě naplnění tohoto prvního kritéria se uplatní druhá podmínka, která vylučuje zohledňování výše majetkového podílu této osoby pro účely určení způsobilosti žadatele. Takový výklad by nedával smysl, neboť právě vyloučení zkoumání výše majetkového podílu je zpřisňujícím kritériem, které se uplatní při posuzování žádostí, a je potřeba vykládat podmínky uvedené v čl. 5 bodě 5.4. jako celek.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

Oproti definici uvedené v zákoně o evidenci skutečných majitelů je tak z okruhu oprávněných žadatelů vyřazena i taková právnická osoba, u které osoba zařazená na sankční seznam nemá podíl dosahující 25 %.

16. Účelem úpravy je zamezit zpřístupnění finančních zdrojů či jiného hospodářského prospěchu osobám, které figurují na sankčním seznamu. Sama žalobkyně přitom nepopírá, že pan Děripaska vlastní podíl v žalobkyni, byť přes několik navzájem se vlastních společností. Pro naplnění eliminačních kritérií uvedených ve Výzvě přitom není podstatné, jak velký tento podíl je. Žalovaný to výslovně uvedl v čl. 5 bodě 5.4. Výzvy, čímž modifikoval definici skutečných majitelů vycházející ze zákona o evidenci skutečných majitelů. Při výkladu podmínek v čl. 5 bodu 5.4. Výzvy je potřeba z této definice vycházet, nicméně je nezbytně nutné aplikovat i předmětný dovětek „*bez ohledu na výši jejich majetkového podílu*“.
17. Podíl pana Děripasky je doposud pouze „zmrazen“, což není stav definitivní, nýbrž přechodný či dočasný, jež bude trvat pouze po dobu, kdy bude pan Děripaska figurovat na sankčních seznamech. Zmrazením podílu pana Děripasky tak nedošlo k tvrzenému „přetržení řetězce“ ve vlastnické struktuře žalobkyně. Pan Děripaska je proto dle žalovaného prostřednictvím majetkové účasti ve společnosti MKAO jedním z vlastníků žalobkyně a výplatou dotace ze strany žalovaného by došlo k ekonomickému prospěchu žalobkyně, z něhož by po upuštění od sankcí těžil také pan Děripaska, což není přípustné. I přes zmrazení podílu pana Děripasky ve spol. MKAO je stále pan Děripaska vlastníkem tohoto podílu, ačkoliv má nyní omezené dispoziční oprávnění.
18. Úvahy žalobkyně k výkladu pojmů „vlastnění“ a „spoluvlastnění“ se v tomto případě neuplatní, a to z důvodu, že je to poskytovatel dotace, tedy žalovaný, kdo vytváří právní rámec, v jehož mezích má příjemce dotace povinnost se pohybovat. Dočasný rámec (na který odkazuje žalobkyně) umožňuje aplikaci přísnějších podmínek pro přiznání dotace, argumentace nutností podílu 50 % je irelevantní, neboť ve výzvě bylo výslovně uvedeno, že nezáleží na výši podílu.
19. K odkazu žalobkyně na sdělení FAÚ žalovaný uvedl, že na dotaci není právní nárok, a že žalovaný si sám určuje a stanovuje kritéria, které musí žadatel o dotaci splnit. V posuzovaném případě tak stanovil vlastní přísnější pravidla v rámci své Výzvy, a není pro něj závazné posouzení od jiného orgánu. Žalovaný navíc upozorňuje na to, že FAÚ při posuzování dopadu sankcí na žalobkyni vycházel z pravidel formulovaných v Nařízení č. 269/2014 a v nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině. Žalovaný naopak vycházel ze svých pravidel formulovaných ve Výzvě. Dle žalovaného je tak zcela logické, že při aplikaci různých norem došli žalovaný a FAÚ k rozdílnému výsledku. V této souvislosti také žalovaný odmítá neurčitost dotačních podmínek. Právě dovětek „*bez ohledu na výši jejich majetkového podílu*“ dostatečně jasně uvádí, že u skutečných majitelů či spolumajitelů se nebude přihlížet k výši jejich podílu, čímž žalovaný jasně a určitě vymezil rámec, jak si takové ustanovení vyložit.
20. K námitce dotčení práv žalobkyně neposkytnutím dotace žalovaný zdůraznil, že na poskytnutí dotace není v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech právní nárok. K řízení o odnětí dotace žalovaný přistoupil, neboť došlo ke zjištění, že údaje, na jejichž základě byla dotace poskytnuta, byly nepravdivé. Žalovaný požadoval doložení ve formě čestného prohlášení z důvodu, aby nemusel každý žadatel složitě prokazovat všechny

skutečnosti potřebné pro získání dotace. V takovém případě pak žalovaný předpokládá, že skutečnosti v čestném prohlášení uvedené jsou pravdivé, a pokud nemá důvodné podezření, že by údaje v čestném prohlášení uvedené pravdivé být neměly, tak je ani nijak dál neprověřuje. Pokud se později ukáže, že uvedené údaje pravdivé nebyly, nese zodpovědnost za uvedení nepravdivých tvrzení autor takového prohlášení a nelze tak vykládat k tíži poskytovatele dotace, že spoléhal na pravdivost skutečností v prohlášení uvedených.

21. S ohledem na uvedenou argumentaci tak žalovaný navrhl, aby byl žaloba zamítnuta.

III.

Posouzení žaloby

22. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkumu vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“). O podané žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili. Přitom dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas a osobou oprávněnou.
23. Soud úvodem konstatuje, že se jedná o otázku, která byla zdejším soudem již v minulosti řešena. Žalobou s velmi obdobnou až totožnou argumentací se zabýval jedenáctý senát zdejšího soudu, který v rozsudku ze dne 16. 5. 2024, č. j. 11 A 115/2023-56, posuzoval situaci, kdy bylo zastaveno řízení o poskytnutí dotace společnosti STRABAG Asphalt s. r. o., která je společníkem nynější žalobkyně, a to ze zcela identických důvodů, jako v nyní projednávané věci. Městský soud tedy z uvedeného rozsudku vychází i v nynější věci s ohledem na skutkovou a právní podobnost.
24. Předmětem sporu je tedy otázka, zda žalobkyně naplňuje vylučující podmínku uvedenou v čl. 5.4 výzvy, podle které *„Oprávněný žadatel nesmí být subjektem figurujícím na sankčních seznamech EU vedených v souvislosti s protiprávní činností Ruské federace a Běloruské republiky vůči Ukrajině. Z okruhu oprávněných žadatelů se vylučují všechny fyzické a právnické osoby zahrnuté na sankčních seznamech, vč. osob právnických, které jsou vlastněny, spoluvlastněny, ovládány, nebo jejichž skutečný majitel, či spolumajitel je zahrnut na sankčních seznamech EU, bez ohledu na výši jejich majetkového podílu.“*
25. Z článku 5 bodu 5.4 výzvy vyplývá, že žalovaný používá 5 typů vztahu k žadateli, kdy i naplnění jednoho z nich vede k vyloučení osoby z okruhu oprávněných žadatelů. Jinými slovy, stačí, aby osoba na sankčním seznamu EU žadatele (i) vlastnila, (ii) spoluvlastnila, (iii) ovládala, (iv) byla jeho skutečným majitelem, nebo (v) skutečným spolumajitelem. Žalovaný splnění vylučující podmínky v případě žalobkyně shledal v tom, že mezi skutečné spolumajitele žalobkyně patří i pan Děripaska, který na sankčních seznamech EU figuruje. Přitom odůvodnil, z jakého důvodu se pan Děripaska řadí mezi skutečné spolumajitele žalobkyně, a zdůraznil, že pan Děripaska není jediným skutečným spolumajitelem žalobkyně.
26. Soud ve shodě se žalovaným považuje za zásadní okolnost, že pan Děripaska, který figuruje na sankčních seznamech EU, je vlastníkem společnosti MKAO „Rasperia Trading LTD.“ a podíl společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na žalobkyni podle něj nedosahuje 25 %,

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

příčemž ve společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ má pan Děripaska podíl menší než 50 %. Z toho však žalobkyně dovozuje, že nepřímý podíl pana Děripasky na žalobkyni je menší než 14 %. Nelze přehlédnout ani to, že žalobkyně v tvrdí, že panu Děripaskovi žádný podíl v žalobkyni nepatří, což je s tvrzením o 14 % podílu pana Děripasky na žalobkyni zcela v rozporu. Výše majetkového podílu dle bodu 5.4. výzvy však není podstatná, a je tedy významný jakýkoli podíl (spolu)majitele zahrnutého na sankčním seznamu na žadateli o dotaci, což je v tomto případě z důvodu zápisu pana Děripasky na sankčním seznamu EU splněno.

27. Podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů *korporaci v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje každá fyzická osoba, která přímo nebo nepřímo prostřednictvím jiné osoby nebo právního uspořádání má podíl v korporaci nebo podíl na hlasovacích právech větší než 25 %*.
28. Žalobkyně zdůrazňuje, že pan Děripaska není skutečným majitelem žalobkyně podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů, neboť zmrazený podíl pana Děripasky na žalobkyni ve smyslu tohoto ustanovení nepřekračuje hranici 25 %. Pojmy použité v dotačních podmínkách, které mají definici v právním řádu, je nutné vykládat v souladu s touto definicí. Nicméně pojem „skutečný spolumajitel“, který žalovaný použil při stanovení podmínek v bodu 5.4 výzvy, je pojem, který v právním řádu definován není, a je proto třeba ho vyložit autonomně pro účely výkladu podmínek pro poskytnutí dotace. Soud přitom dospěl k závěru, že pan Děripaska je právě skutečným spolumajitelem žalobkyně.
29. Podle ustanovení § 2 písm. c) zákona o evidenci skutečných majitelů je skutečným majitelem každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání. Pojem „skutečný spolumajitel“ je proto nutné vyložit v souladu s touto definicí tak, že jde o každou fyzickou osobu, která v konečném důsledku spoluvlastní nebo spolukontroluje právnickou osobu, a to (s ohledem na výslovné znění závěru sporné dotační podmínky) bez ohledu na její podíl v této osobě. Tuto definici pan Děripaska splňuje, protože v konečném důsledku má v žalobkyni majetkový podíl, tudíž je jeho spoluvlastníkem a žalobkyni spolukontroluje.
30. Pro úplnost soud uvádí, že se neztotožnil ani s argumentací žalobkyně, která na několika místech žaloby zdůraznila, že zápisem pana Děripasky v příloze I Nařízení č. 269/2014 došlo mimo jiné ke zmrazení majetkové účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na skupině STRABAG, tím i k vyloučení pana Děripasky z vlastnické struktury, a na pana Děripasku je proto dle žalobkyně nutné hledět jako kdyby nebyl spoluvlastníkem skupiny STRABAG. Pokud by soud na tuto argumentaci přistoupil, bylo by to zcela v rozporu se smyslem a účelem přijatých opatření, kterým je znemožnění získávání finančních prostředků právě osobám zapsaným na sankčním seznamu EU.
31. Zápisem na sankční seznam totiž nepřestal být pan Děripaska vlastníkem předmětného podílu ve společnosti MKAO „Raspenia Trading LTD“, ale jeho podíl je pouze „zmrazen“, což však není stav definitivní, nýbrž přechodný či dočasný, který bude trvat pouze po dobu, kdy bude pan Děripaska figurovat na sankčních seznamech. Zmrazením podílu pana Děripasky proto nemohlo dojít k žalobkyní tvrzenému vyloučení z vlastnické struktury. To ostatně nevyplývá ani z čl. 1 písm. e) a písm. f) Nařízení Rady č. 269/2014, ze kterého je zřejmé, že „zmrazením“ vztahy k těmto zdrojům a prostředkům nezanikají. Pan Děripaska má tedy pouze omezené dispoziční oprávnění, ale nadále je prostřednictvím majetkové účasti

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

ve společnosti MKAO „Raspenia Trading LTD“ i po zmrazení svého podílu jedním ze skutečných spolumajitelů žalobkyně. Výplatou dotace ze strany žalovaného by došlo k ekonomickému prospěchu žalobkyně, z něhož by po upuštění od sankcí těžil také pan Děřipaska, což není přípustné a zcela by to popíralo smysl přijatých opatření.

32. Soud proto neshledal důvodnou ani argumentaci žalobkyně jeho historickým vývojem, kdy dovozuje, že pan Děřipaska nemohl z důvodu zápisu na sankční seznam efektivně vykonávat žádná práva spojená s akciemi ve společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“, ani jejím prostřednictvím ani sám napřímo uplatňovat jiný vliv v žalobkyni. Jak soud totiž již výše uvedl, případná nemožnost uplatňování vlivu u žalobkyně není z hlediska splnění podmínek bodu 5.4. výzvy vůbec podstatná, neboť s ohledem na uvedený důvod pro vyloučení žalobkyně z okruhu oprávněných žadatelů je určujícím hlediskem pouze zápis skutečného majitele nebo skutečného spolumajitele na sankčních seznamech EU, bez ohledu na výši jeho majetkového podílu.
33. Pokud žalobkyně poukazuje na sdělení FAÚ, který problematiku řeší zcela odlišně než žalovaný, ani tuto námitku soud neshledal důvodnou, neboť FAÚ posuzuje postavení žalobkyně a pana Děřipasky ze zcela jiných hledisek. Pro nyní projednávanou věc je podstatné to, že i FAÚ připouští, že pan Děřipaska je nepřímým vlastníkem koncernu STRABAG SE, avšak dále pak posuzuje jeho podíly v koncernu STRABAG SE, což s ohledem na kritéria stanovená v bodu 5.4 výzvy žalovaného není pro posouzení podmínek pro poskytnutí dotace podstatné, jak již soud výše opakovaně zmínil.
34. Soud považuje za nutné zdůraznit, že předmětem řízení je poskytnutí dotace na žádost žalobkyně. Na poskytnutí dotace nemá žadatel právní nárok, na což byli všichni žadatelé o dotaci upozorněni v bodu 8. 12 výzvy. Přidělování dotací představuje podle setrvalé judikatury dobrodíní státu, kdy stát (potažmo konkrétní ministerstvo) má poměrně široké možnosti v tom, jak stanoví podmínky čerpání, tedy i jak vymezí okruh oprávněných žadatelů. Má také velký prostor pro správní uvážení. Pokud tedy žalovaný stanovil zpřísnující podmínku, v důsledku které žalobkyně na dotaci nedosáhne, nelze v tom spatřovat nezákonnost napadeného rozhodnutí.
35. V této souvislosti za zcela nepřípadné pak považuje soud argumenty týkající se vlastnictví, podílu či ovládání podle příslušných ustanovení občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích. Soud posuzuje splnění podmínek poskytnutí dotace ve výzvě, nikoliv to, zda je žalobkyně vlastněna či ovládána panem Děřipaskou z pohledu uvedených soukromoprávních předpisů. Stejnou optikou je pak nutno nahlížet i argumentaci žalobkyně k definici pojmu vlastnění v příslušných výše citovaných evropských nařízeních, neboť ani ta nejsou při posuzování nyní projednávané věci relevantní. Takový výklad by navíc byl zcela zřejmě v rozporu se smyslem a účelem přísněji stanovených dotačních podmínek, neboť by řadě subjektů kontrolovaných sankcionovanými osobami přesto umožnil veřejné prostředky a dotace čerpat. Přesně tomu však chtěl žalovaný zamezit, a právě z toho důvodu doplnil kritérium, že výše majetkového podílu je irelevantní.
36. Namítá-li žalobkyně, že společnost STRABAG SE, která je mateřskou společností žalobkyně, je kótovanou společností, jejíž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, a jejímž akcionářem se tak může stát prakticky kdokoli, uvádí k tomu soud následující. Kótované společnosti jsou obecně podrobeny vyšší míře regulace a je na ně kladeno větší množství požadavků oproti „běžným“ společnostem, a to jak evropskou, tak i tuzemskou právní úpravou. Společnost, jejíž akcie jsou přijaty k obchodování na burze, je

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

však typicky velkou korporací, pro kterou běžné způsoby financování nedostačují, a snaží se získat kapitál právě na regulovaném trhu. Oproti tomu účelem dotací je podpora především malých a středních podniků, které byly určitých způsobem znevýhodněny nebo zasaženy, konkrétně v nyní projednávané věci prudkým zdražením elektřiny a zemního plynu. V konečném důsledku jde však opět především o nastavení dotačních podmínek, které je v nynější věci oproti úpravě zákonem o evidenci skutečných majitelů či ovládání v ZOK přísnější. To v daném případě skutečně znamená, že by z čerpání dotace podle sporného článku výzvy byly vyloučeny subjekty, v nichž drží jakýkoliv majetkový podíl osoba zařazená na sankčních seznamech, a to bez ohledu na výši jejího podílu. Tento přísnější způsob nastavení dotačních podmínek nicméně soud shledává legitimním, jak bylo opakovaně uvedeno již výše.

37. Závěrem žalobkyně vznáší námitku týkající se zásahu do jejího legitimního očekávání a tvrzení, že správní orgány se měly s uvedenými skutečnostmi seznámit již při posuzování oprávněnosti poskytnutí dotace. Soud však zcela souhlasí s postupem žalovaného, který požadoval doložení uvedených skutečností formou čestného prohlášení, a teprve následně dospěl k závěru, že nebyly pravdivé. Formu čestného prohlášení přitom soud ve shodě s žalovaným považuje za standardní postup, který má za cíl snížit administrativní zátěž pro žadatele o dotaci. Nelze však přijmout závěr, že dojde-li k vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, je poskytovatel automaticky povinen uvedené prostředky poskytnout. Tomu ostatně odpovídá i zákonná konstrukce ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel, která s uvedenou situací počítá.
38. Pokud jde o tvrzení, že bylo žalobkyni odnětím dotace zasaženo její legitimní očekávání, odkazuje soud na závěry obsažené v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2024, č. j. 14 A 163/2023-100, v němž soud vyslovil, že „žalobci nemohlo vzniknout legitimní očekávání, že mu nebude dotace odňata, neboť legitimní očekávání nelze dovozovat v případě, kdy žadatel v žádosti uvede nepravdivé či neúplné informace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Afs 275/2015–39, či rozsudek Soudního dvora ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. C–383/06 až C–385/06, věc *Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening a další*).“ Městský soud nemá důvod se od těchto závěrů jakkoliv odchýlovat, neboť výše bylo opakovaně prokázáno a zdůvodněno, že žalobkyně skutečně v žádosti, resp. v čestném prohlášení, uvedla informace, které byly nepravdivé. V takovém případě se pak nemůže dovolávat ochrany jejího legitimního očekávání.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

39. Pro shora uvedené důvody tak dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
40. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. září 2024

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.